

Alaniini aminotransferaas (S,P-ALAT)

Kliinilise keemia ja laboratoorse hematoloogia osakond

Alaniini aminotransferaas (ALAT) on ensüüm, mis katalüüsib aminorühma ülekannet alaniini ja α -ketoglutarraadi vahel. ALAT esineb kõige suuremas kontsentratsioonis maksa parenhüümi rakkudes, vähemal määral neerudes, skeletilihastes, südamelihases, pankreases, põrnas, kopsudes ja erütrotsüütides.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Proov ei tohi olla hemolüütiline!

Katsuti	Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti (punane kollase rõngaga või kollane kork) või geeliga LH-katsuti (roheline kollase rõngaga või heleroheline kork)
Säilivus	Seerum/plasma toatemperatuuril kolm päeva, +4 °C üks nädal, -70 °C pikemat aega

Analüüsi tegemise aeg: ööpäevaringselt

Analüüsimeetod: kineetiline fotomeetriline meetod

Referentsväärtused

< 1 a		< 71 U/L
1 a - < 4 a		< 31 U/L
4 a - < 7 a		< 36 U/L
7 a - < 13 a		< 44 U/L
13 a - < 18 a		< 45 U/L
≥ 18 a	M	< 50 U/L
	N	< 35 U/L

Näidustus ja kliiniline tähendus

Kahtlus maksakahjustusele.

ALAT aktiivsuse suurenemine võib esineda igasuguse maksakahjustuse korral. Enamasti on maksakahjustuse korral ALAT aktiivsus suurenenud enam kui ASAT aktiivsus (erandiks võivad olla alkohoolne hepatiit, maksatsirroos ning maksakasvajad).

Väljendunud ALAT aktiivsuse suurenemine (10–100 kordne) esineb ägedate viirus- või toksiliste hepatiidide puhul (nt paratsetamoolimürgistus), samuti väljendunud kudede hüpoksia korral. Viirushepatiitide ja maksa nekroosiga seotud seisundite puhul tekib ALAT aktiivsuse tõus juba preikteerilises faasis.

Mõõdukas ALAT aktiivsuse suurenemine (kuni 10-kordne) võib esineda maksatsirroosi, kolestaasi, kroonilise hepatiidi, autoimmuunsete maksahaiguste, alkohoolse hepatiidi, mittealkohoolse steatohepatiidi, maksakasvajate, α_1 -antitrüpsiini defitsiidi, hemokromatoosi, Wilsoni tõve, infektsioosse mononukleoosi ja skeletilihaste haiguste puhul, samuti trauma- või operatsioonijärgselt ning mõningate ravimite tarvitamisel.

ALAT aktiivsuse tõus esineb ka nii *in vivo* kui *in vitro* hemolüüsi korral.

Sulfasalasiin ja sulfapüridiin võivad põhjustada ebaõigeid ALAT tulemusi.

Katrin Reimand

Muudetud 24.08.2016